

Denk ook aan het MKB – Reactie ONL voor Ondernemers op het eerste concept voor een Nederlands Herstel- en Veerkrachtplan (HVP)

Inbreng Internetconsultatie – 29 april 2022

Nederland kan, onder voorwaarden, gebruik maken van een investeringsenvelop van 4,7 miljard euro uit het Recovery and Resilience Fund (RRF, oftewel EU-herstelfonds). Het geld moet voor 37% klimaatgerelateerd worden besteed en 20% moet gaan naar de digitale transitie. Daarnaast wil het kabinet onder meer inzetten op volkshuisvesting, de arbeidsmarkt, onderwijs, zorg, economische en sociale veerkracht, en slimme groei. 4,7 miljard euro is heel veel geld dat eenmalig kan worden ingezet om de economie te versterken en Nederland weerbaarder te maken met het oog op de toekomst. ONL voor Ondernemers had hoge verwachtingen van de plannen van het kabinet. Op 28 maart jongleden heeft het kabinet een eerste conceptplan voor een Nederlands Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) met de Tweede Kamer gedeeld en gelijktijdig een publieke Internetconsultatie uitgezet.

ONL leest onvoldoende terug in de plannen hoe het MKB erbij wordt betrokken. Ondanks de mooie woorden zijn er nagenoeg geen voorstellen die direct het MKB stimuleren en ondernemerschap aanjagen. In het HVP wordt geschreven dat het MKB van groot belang is voor het groei- en innovatief vermogen van de Nederlandse economie. Daarnaast schrijft het kabinet dat het regedruk aanpakt en onnodige belemmeringen bij financiering wegneemt. Terechte woorden. Onder aan de streep leidt het gezien de conceptvoorstellen echter niet tot daadwerkelijke acties om deze ambitie ook concreet te realiseren. Het MKB vormt een cruciale groep inzake de gevraagde transitie, maar wordt in voorliggende plannen niet tot nauwelijks in directe zin meegenomen. De voorliggende voorstellen zullen in breder verband binnen een ecosysteem ongetwijfeld ook bij MKB-ondernemers terecht komen, maar hoe wordt geborgd dat het MKB daadwerkelijk gaat profiteren van de RRF-gelden?

Het kabinet moet een groot deel van het geld gebruiken voor klimaatgerelateerde investeringen en voor de digitale transitie. ONL heeft vraagtekens bij de effectiviteit van de maatregelen. Juist om dit soort investeringen zo effectief mogelijk te besteden, is het MKB van cruciaal belang, zo weet ook het CBS¹. De RRF-gelden kunnen worden gebruikt als investering of voor hervormingen. Het lijken nu echter vooral losse uitgaven. ONL leest in de begeleidende brief van minister Kaag dat *“Welvaart vanzelfsprekend lijkt, maar dat niet is. En er continue gewerkt moet worden aan het versterken van onze economie, zodat wij een aantrekkelijk land blijven om in te leven en te ondernemen. Door gericht te investeren en private investeringen aan te moedigen kunnen we duurzame en economische groei aanjagen.”* ONL ziet in deze opgave een grote rol weggelegd voor MKB-ondernemers, maar ziet niet goed hoe het kabinet deze rol voor zich ziet omdat de echte aandacht voor het MKB ontbreekt. ONL is benieuwd naar de onderliggende redenen en achterliggende gedachten.

Passend binnen de zes verschillende pijlers wil ONL meedenken over voorstellen direct gericht op het MKB en die bijdragen aan het stimuleren van ondernemerschap en het groei- en innovatief vermogen van de Nederlandse economie. Blijkens de technische briefing in de Tweede Kamer op 14 april jongstleden is er ruimte om voorstellen toe te voegen:

¹ CBS (2016). Innovatie moet van het MKB komen. <https://www.cbs.nl/nl-nl/over-ons/innovatie/nieuwsberichten/open-data/innovatie-moet-van-het-mkb-komen>

- **Verbreed het mandaat van de digitale MKB-werkplaatsen.** Het kabinet geeft in het conceptplan HVP aan een infrastructuur te hebben gerealiseerd van 16 MKB-werkplaatsen waar docenten en studenten van onderwijsinstellingen ondernemers helpen bij het opzetten van hun online marketing en het benutten van data van het bedrijf. Mooi dat deze digitale MKB-werkplaatsen er zijn. Tegelijkertijd kunnen zij een veel grotere rol invullen rond de digitale transitie. Denk het ook ondersteunen van MKB-ondernemers bij het digitaal veilig maken van het bedrijf. Of het opzetten van samenwerkingsverbanden tussen ondernemers, onderzoeksinstellingen, kenniscentra en andere partijen om te leren van elkaar over wat er nodig is voor digitaal weerbare bedrijven. Kortom, investeer in digitale MKB-werkplaatsen zodat zij veel meer actief de markt kunnen bedienen op basis van de vraag in plaats van alleen op basis van het aanbod.
- **Versterk het Nederlandse startup-ecosysteem.** Gebruik de RRF-gelden om een strategie te ontwikkelen om toegang tot kennis, expertise, investeerders en talent voor startupactiviteiten te bevorderen en vanuit het buitenland naar Nederland te halen. Startups dragen bij aan ons toekomstig verdienvermogen en zijn noodzakelijk in de stap naar 'slimme, duurzame en inclusieve groei' (pijler 3) en 'economische en sociale veerkracht' (pijler 5). Het is een voorstel uit de interdepartementale fichebundel met voorstellen om investeringen aan te jagen en ondernemerschap/innovatie te versterken².
- Hervorm de organisatie- en informatiestructuur rond het adviseren van ondernemers over verduurzaming tot één effectief en geoptimaliseerd orgaan. In het uiteindelijke HVP-plan moet 37% van de Nederlandse RRF-uitgaven klimaatgerelateerd zijn. De voorstellen in het conceptplan dragen niet direct bij aan de verduurzamingsopgave van het MKB. Omdat er in Nederland ontzettend veel verschillende subsidies, adviesopties, regelingen en coachingsopties voor MKB-ondernemers zijn, zien zij door de bomen het bos niet meer. Ondernemers weten niet goed wat er allemaal is en welke stappen er gezet moeten worden om de verduurzamingslag te kunnen maken. **ONL ziet daarom graag dat de HVP-gelden worden besteed aan de oprichting van een 'Syntens 2.0'**; en organisatie die ondernemers ondersteunt en adviseert bij de voor hen meest optimale en haalbare verduurzamingsmogelijkheden.
- Het kabinet heeft zich deze regeerperiode tot doel gesteld de 'onnodige belemmeringen bij de financiering rond het MKB weg te nemen'. Gezien de grote financieringskloof tussen vraag en aanbod een ambitieuze opgave. Tegelijkertijd een opgave die zichtbaar en voelbaar kan bijdragen aan 'slimme, duurzame en inclusieve groei' (pijler 3) en economische en sociale veerkracht' (pijler 5). **ONL pleit voor de oprichting van een centrale marktplaats die MKB-ondernemers op zoek naar financiering ondersteunt met advies en richting kapitaal.** De Tweede Kamer lijkt voorstander van zo een marktplaats gezien de vraag rond een Dutch Business Bank, naar voorbeeld van de British Business Bank. Een bank zonder bankvergunning die als centrale organisatie de MKB-ondernemer doorverwijst naar een passende en erkend MKB-financier.
- **Moderniseer het Nationaal Octrooi Systeem (NOS).** Het innovatievermogen van de Nederlandse kenniseconomie moet worden versterkt. Slimme groei (pijler 3) creëer je door ondernemers de gelegenheid te geven zorgvuldig met hun innovatie om te kunnen gaan. Een modernisering van het NOS kan gericht investeringen aanjagen³.

² Kamerstuk 35572-99, Reactie op de motie van het lid Lodders c.s. over beleidsvoorstellen om investeringen aan te jagen en ondernemerschap en innovatie te versterken, pagina 41.

³ Kamerstuk 35572-99, Reactie op de motie van het lid Lodders c.s. over beleidsvoorstellen om investeringen aan te jagen en ondernemerschap en innovatie te versterken, pagina 55.